

Unirea bisericilor și transformarea lumii

Vineri, 3 martie 2006

Gili Cârstea

Zilele trecute s-a desfășurat la Porto Alegre, Brazilia, cea de-a 9-a adunare generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Spre deosebire de celelalte ocazii, unde biserica noastră era reprezentată de directorul pentru relații publice de la Conferința Generală, la Porto Alegre nivelul de reprezentare a crescut, delegația adventistă fiind condusă de un vicepreședinte al Conferinței Generale, Dr. Eugene Hsu, alături de John Graz și Bill Knott. Deși protocolul înregistrează delegația adventistă ca observator, aceasta nu înseamnă că biserica noastră nu este implicată în activitățile Consiliului Ecumenic. Nici biserica Romano-Catolică nu este membră a Consiliului, dar aceasta nu înseamnă că are o contribuție mai redusă în mișcarea ecumenică. Reprezentată la Porto Alegre de cardinalul Walter Kasper, președintele Consiliului Pontifical pentru Unitatea Creștinilor, Biserica Romano-Catolică este de fapt motorul și angrenajul întregii operațiuni, iar suveranul pontif nu ezită să declare public și în mod repetat că misiunea pontificatului său este unirea vizibilă a bisericii creștine.

Tema celei de-a noua sesiuni a Consiliului Ecumenic al Bisericilor a fost “Dumnezeule, în harul Tău, transformă lumea!” Transformarea lumii, așa cum este ea văzută de “bisericile surori,” nu poate avea loc decât atunci când se va produce unitatea “vizibilă și deplină” a bisericii lui Isus Hristos.

Este posibilă o unire “vizibilă și deplină” a diverselor biserici creștine?

Observatorii acestui fenomen constată că strategia prin care bisericile sunt pregătite astăzi să facă pasul către unitatea vizibilă a fost sugerată într-o lucrare publicată în 1983, numită “Unity of the Churches: An Actual Possibility.” Autorii, renumitul savant iezuit Karl Rahner și profesorul catolic de teologie ecumenică Heinrich Fries, oferă o strategie prin care bisericile protestante pot fi aduse alături de Biserica Romano-Catolică.

Teza numărul unu și fundamentul proiectului lor este clădirea comunității de credință. Ei spun:

“Adevărurile fundamentale ale creștinismului, așa cum sunt ele exprimate în Sfânta Scriptură, în crezul apostolic și în cel de la Nicea și Constantinople, sunt obligatorii pentru

toate bisericile partenere ale viitoarei biserici unice... Biserica unită este o posibilitate doar dacă va deveni o comunitate de credință” (Op. cit. p. 13).

Expresia comunitate de credință este tot mai insistent folosită în mediul adventist, prezentată de unii teologi adventiști prin expresia creștinism de bază, la care ei cheamă biserica să adere cât mai curând. În comunitatea de credință “individul ajunge la credință pe calea comunității de credință, alăturându-se acestei comunități.” Aceasta este o gravă pervertire a învățăturii Scripturii. Aceasta învață că indivizi care au primit credința lui Isus prin lucrarea Duhului Sfânt alcătuiesc biserica, pe când în comunitatea de credință individul capătă credința prin acceptarea crezului comun și aderarea la comunitatea de credință. Așa se explică de ce standardul pentru acceptarea ca membri în biserica noastră este aderarea riguroasă la crez, și nu recunoașterea că Duhul Sfânt a lucrat o schimbare în inima individului.

O altă teză a proiectului de unitate este respectul pentru dogma specifică: “Trebuie să se aplice un alt principiu realist al credinței: Nimic nu poate fi respins decisiv și confesional într-o biserică parteneră, care într-o altă biserică parteneră este dogmă obligatorie” (ibid 25). Cu alte cuvinte, biserica noastră nu va avea libertatea să condamne credința despre nemurirea sufletului, care este dogmă obligatorie a bisericilor partenere. Înseamnă aceasta că bisericile partenere nu vor putea condamna întreita solie îngerească? Nu vor putea deoarece nu mai este cazul, aceasta, alături de alte credințe specifice – sanctuarul și ziua ispășirii finale, conceptul unei generații finale fără păcat, încrederea în lucrările Spiritului Profetic, lumina despre caracterul non-violent al lui Dumnezeu – aproape că au dispărut din publicațiile și de la amvoanele adventiste. Ele trebuie eliminate deoarece nu se potrivesc cu standardele înalte ale comunității de credință.

Rahner spune că explozia informatică a produs o asemenea confuzie teologică încât individul nu mai are capacitatea să discearnă corect, și de aceea el trebuie să-și pună încrederea în biserica unică pentru formularea credinței: “Individul... trebuie să depindă tot mai mult de cunoștința altora, care nu mai poate fi asimilată, și nici verificată personal... afară de cei câțiva din Congregația Credinței [fosta Inchiziție], care trebuie să vegheze și să judece asupra ortodoxiei doctrinelor celorlalți teologi” (idem, 28-29).

Rahner continuă: “De fapt, singura cerință este ca toate celelalte biserici să nu respingă explicit o doctrină a Bisericii Catolice ca fiind ireconciliabilă cu structura fundamentală a creștinismului lor. Dezvoltarea conștiinței eclesiastice în celelalte biserici a progresat suficient de mult ca acest lucru să fie posibil” (idem 39).

Recunoaștem și noi că Rahner are dreptate. Conștiința eclesiastică a “progresat” atât de mult în biserica noastră încât nu mai există nici o reacție de împotrivire față de implementarea acestor strategii în comunitățile noastre. Conștiința eclesiastică a progresat până acolo încât Hristos este confundat cu Baal, iar cel care conduce omenirea la pierzare “cu viteza fulgerului” este adorat, i se spune “Domnul” și este rugat să aducă unirea bisericii creștine, să transforme lumea.

Chiar aceasta și-a propus și el. Iată cum continuă planul:

“În această biserică a lui Isus, compusă din bisericile unite, există biserici partenere regionale care pot, în mare măsură, să-și păstreze structurile existente. Roma nu trebuie să ceară dizolvarea lor pentru atingerea unității... trebuie să existe schimburi frățești și cooperare intensă între teologii acestor biserici (idem, 43).

Mulțumim frumos că Roma nu o să ne ceară dizolvarea. Drept recunoștință, am început deja să avem “schimburi frățești” și “cooperare intensă” cu clericii altor biserici – gen “Ziua ușilor deschise” – ba chiar pregătim poporul să accepte închinare comună cu bisericile “surori.” Este un preț acceptabil, dacă avem în vedere că alternativa este dizolvarea structurilor și concedierea corpului pastoral.

Și dacă membrii de rând se vor opune?

Nu se vor opune – ne asigură savanții iezuiți – deoarece “în comunitățile bisericilor protestante se practică același fel de supunere față de conducători ca și în Biserica Romano-Catolică. De aceea nu trebuie supraestimat pericolul unor rebeliuni ale membrilor împotriva deciziei conducătorilor lor bisericești pentru unitate. Pe baza expertizei teologice și a conștiinței lor religioase, reprezentanții acestor conducători religioși pot decide în favoarea unirii bisericii, și pot lucra cu suficient zel printre membrii bisericii spre a-i ajuta să înțeleagă importanța acestei decizii” (idem, 54).

Percepția lor este corectă. În poporul nostru se practică același fel de supunere față de conducători ca și în Biserica Romano-Catolică. Dacă bisericii, prin conducătorii ei, i s-a dat să lege și să dezlege pe pământ ca și în cer, cine ar risca să fie pus sub disciplină deoarece s-a opus “expertizei teologice” a unor lideri ce susțin că este voia lui Dumnezeu să ducem evanghelia “cu o singură voce” alături de toate bisericile creștine? Avertizarea stă în fața noastră:

“Larga diversitate doctrinală din bisericile protestante este privită de mulți ca fiind o dovadă decisivă că nu va fi făcut niciodată un efort pentru atingerea unei uniformități prin constrângere. Dar în bisericile protestante se dezvoltă de ani de zile un puternic sentiment în favoarea unei uniri bazate pe punctele comune de credință. Pentru a asigura o astfel de unire, trebuie neapărat să se renunțe la discutarea subiectelor asupra cărora nu toți sunt de acord – oricât de importante ar fi ele din punct de vedere al Scripturii... Și ce vedem chiar în fața noastră? Un alt conciliu general! Un congres mondial! O alianță evanghelică și un crez universal!... Când se va ajunge aici, pentru asigurarea unei complete uniformități nu va mai fi decât un pas până la recurgerea la forță” (GC 444-445).

Realitatea este șocantă, iar noi o ignorăm spre a nu fi loviți mortal de impactul ei: Cele mai multe Uniuni de Conferințe ale bisericii noastre din Europa sunt membre ale alianțelor evanghelice.

La Porto Alegre lumea creștină s-a rugat intens ca Dumnezeu să schimbe lumea, iar primul Lui pas în acea direcție ar fi unirea vizibilă a bisericilor, astfel ca mărturisirea să fie credibilă. În curând, creștinii din Europa se vor întâlni la Sibiu spre a se ruga ca Dumnezeu să unească Europa în jurul credinței creștine. În timp ce omenirea vorbește tot mai des despre unitate pe baza valorilor creștine, biserica rămășiței pare tot mai fascinată de posibilitatea ca

visul să se realizeze, ca lumea să fie convertită la Hristos. În aceeași măsură, ea pierde din vedere că planul va avea un final dezastruos, atunci când “piatra” desprinsă din munte “fără ajutorul vreunei mâini” va lovi acest conglomerat politico-religios modern în fața căruia ne plecăm tot mai vizibil și fără jenă.